

Pla local d'**inclusió social** de Banyoles 2016-2019

Ajuntament de Banyoles

Àrea de Benestar Social
Consell Comarcal del Pla de l'Estany

Generalitat de Catalunya
**Departament de Benestar Social
i Família**

Autor:

Carles Sucarrats Moreno

Tècnic del Pla local d'inclusió social de Banyoles.

Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany

Data:

Gener de l'any 2016

Presentació

El Pla local d'inclusió social de Banyoles 2016-2019 és un document estratègic que estableix les línies d'actuació que es desenvoluparan els propers 4 anys a la ciutat de Banyoles per millorar les condicions de vida de les persones que hi resideixen i reforçar la cohesió social al territori.

Els importants efectes que la crisi ha provocat sobre la qualitat de vida de les persones a la nostra ciutat ens demanen respostes unitàries, ràpides i eficients, per part de les administracions i de la societat civil, sota el lideratge de l'Ajuntament.

Per damunt de tot, la crisi ens ha demanat acció, prevenció i anticipació. Perquè moltes persones i famílies estan vivint situacions de pobresa que no són estructurals. Les conseqüències socials de la crisi han fet créixer els processos de vulnerabilitat social que afecten no només a persones i col·lectius més fràgils sinó també a la vida quotidiana de persones i famílies que fins ara no s'havien trobat en una situació de risc.

Així, el Pla local d'inclusió social de Banyoles representa una oportunitat per crear noves sinergies de treball amb les entitats i articular una xarxa estable d'actors socials que puguin elaborar estratègies d'acció conjuntes i donar una resposta integral a les problemàtiques de les persones més vulnerables.

És en aquest context, com a fruit dels esforços realitzats els últims anys, de les tasques desenvolupades i de les sinergies trobades, que s'ha elaborat el nou Pla local d'inclusió social de Banyoles. Un Pla flexible i dinàmic amb la voluntat de representar a tothom i d'ajustar-se a la realitat social de la ciutat i a les seves necessitats i, tal com destaquem en el punt 9: "treball en xarxa", fruit del treball col·laboratiu entre els diferents agents socials del nostre territori.

Aquest Pla pretén generar línies de treball municipals innovadores, en les quals l'anàlisi, la investigació social i la reflexió conjunta entre tots els agents socials tinguin una gran importància. La igualtat d'oportunitats, la proximitat, l'apoderament de les persones, la innovació social o el treball en xarxa són alguns dels principis que orienten aquest pla.

És tot un repte impulsar un projecte tan innovador i que requereix de tanta implicació. Cal apostar per noves formes de treballar amb, i per a la ciutadania, per poder donar així una millor resposta a les problemàtiques socials, especialment les que afecten a les persones més vulnerables.

Us animo, doncs, a conèixer a fons aquest document i les línies estratègiques que es desplegaran els propers anys, al mateix temps que us emplaço a participar activament en la seva implementació. No tinc cap dubte que aquest pla, que s'executarà amb la implicació de les entitats del tercer sector, serà un instrument molt valuós per millorar la qualitat de vida dels banyolins i banyolines, per reduir les desigualtats socials i per aconseguir la igualtat d'oportunitats.

Miquel Noguera
Alcalde Banyoles

Índex

1. INTRODUCCIÓ	pàg. 5
2. MARC CONCEPTUAL	pàg. 6
2.1 Definim conceptes	
2.2 Àmbits d'exclusió social	
2.3 Marcs de referència de la lluita contra la pobresa i l'exclusió social	
3. LA SOCIETAT ACTUAL. BANYOLES	pàg. 14
4. ELS PRINCIPALS PERFILS VULNERABLES A LA CIUTAT DE BANYOLES	pàg. 16
5. L'ENFOCAMENT DEL PLA LOCAL D'INCLUSIÓ SOCIAL DE BANYOLES	pàg. 22
5.1 Set anys de Pla local d'inclusió social a Banyoles	
5.2 L'articulació del PLIS. L'Oficina Tècnica	
5.3 Principis estratègics del PLIS	
6. LÍNIES ESTRATÈGIQUES I OBJECTIUS	pàg. 26
7. MECANISMES D'IMPLEMENTACIÓ, COORDINACIÓ I SEGUIMENT DEL PLIS	pàg. 32
7.1 El Pla d'acció anual	
7.2 Avaluació i difusió	
7.3 Entrada en vigor i vigència	
8. OBSERVATORI SOCIAL DE BANYOLES I EL PLA DE L'ESTANY	pàg. 34
8.1 Què és l'Observatori Social?	
8.2 Objectius de l'Observatori Social	
8.3 Àmbits d'anàlisi	
8.4 Qui l'impulsa?	
9. EL TREBALL EN XARXA DEL PLIS	pàg. 36
9.1 Taules i òrgans que coordina el PLIS	
9.2 Taules en les quals participa el PLIS	
10. BIBLIOGRAFIA	pàg. 40

1. Introducció

El Pla Local d'Inclusió Social de Banyoles 2016-2019 és un document estratègic que estableix les prioritats que es desenvoluparan des de l'Oficina Tècnica del PLIS¹ en els propers 4 anys a la ciutat de Banyoles per millorar les condicions de vida de les persones que hi resideixen i reforçar la cohesió social.

El nou PLIS de Banyoles ha d'esdevenir un instrument clau per articular una resposta unitària de la ciutat davant el context social i econòmic local actual. És el producte de l'anàlisi constant de la ciutat i del treball engegat, ja des de fa anys, a través de diferents espais de treball en xarxa entre agents del territori (salut, educació, joventut, seguretat, serveis socials...).

L'anàlisi de la realitat social de Banyoles, a través de l'Estudi de la realitat social a Banyoles. Els perfils més vulnerables² ens ha permès observar com molts indicadors relatius a la qualitat de vida s'estan veient afectats negativament pels efectes de la crisi social i econòmica d'aquests últims anys, l'impacte de la qual es nota amb força en alguns col·lectius com ara la infància, la gent gran o les persones d'origen estranger. Així mateix, hem vist incrementar la vulnerabilitat dels sectors de la població que ja estaven situats sota el llindar de pobresa, i als quals s'han afegit persones i famílies que fins ara no patien riscos d'exclusió.

Davant d'aquesta situació, la ciutat ha d'encarar els importants reptes que se li plantegen posant en el màxim valor els seus actius, fortaleces i potencialitats, recordar en tot moment que part de l'èxit depèn d'ella mateixa.

El procés d'elaboració d'aquest nou pla és resultat d'un ampli procés de reflexió que ha realitzat l'oficina tècnica del PLIS els últims anys i que respon a una sèrie de circumstàncies: d'una banda, és resultat del treball realitzat en la reformulació dels PLIS que ha realitzat el Departament de Benestar Social

i Família de la Generalitat de Catalunya i que pren forma en el nou Document marc dels PLIS³; d'altra banda, és resultat de l'avaluació realitzada l'any 2013 del 1er Pla local d'inclusió social de Banyoles i per la qual es recomana un plantejament molt més operatiu i pràctic del nou pla. En últim lloc, és resultat també de l'experiència en aquests últims anys de l'oficina tècnica del PLIS i de les reflexions realitzades dins l'equip tècnic de Programes i Serveis Comunitaris de l'Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany, on s'ubica l'oficina tècnica del PLIS.

Així, aquest nou pla té com a principal objectiu esdevenir una eina facilitadora d'una intervenció global, transversal, integrada i participativa al territori que permeti reduir desigualtats i lluitar contra els factors generadors d'exclusió social. És en aquest context, com a fruit d'aquests esforços, de les tasques desenvolupades i de les sinergies trobades, que s'ha actualitzat el Pla local d'inclusió social de Banyoles. Un Pla flexible i dinàmic amb la voluntat d'ajustar-se a la realitat social de Banyoles i el Pla de l'Estany, així com a les diferents estratègies i planificacions sectorials ja existents al territori.

El document i el contingut d'aquest s'estructura en quatre blocs diferents:

1. Marc teòric i conceptual fonamentat amb estudis i documents de referència.
2. Resum de les principals conclusions de l'Estudi de la realitat social de Banyoles, elaborat per l'Oficina Tècnica del PLIS.
3. Línies estratègiques del pla i els seus objectius generals.
4. Eines de seguiment i coordinació del pla.

1. PLIS és l'abreviatura del Pla local d'inclusió social

2. Estudi de la realitat social a Banyoles. Els perfils més vulnerables. Oficina tècnica del PLIS. Any 2015.

3. Document marc del programa per al desenvolupament de plans locals per a la inclusió social. Institut Català d'Assistència i Serveis Socials. Generalitat de Catalunya.

2. Marc conceptual

2.1 Definim conceptes

A finals del segle passat es produeix un canvi de la perspectiva en el tractament i aproximació al fenomen de la pobresa. Es passa d'una visió centrada exclusivament en la pobresa econòmica a un enfocament pel qual es preveu que múltiples factors poden ser causants d'una situació d'exclusió social. Aquest gir en l'orientació respon a fenòmens produïts en la mateixa societat: la debilitació de l'estat del benestar, els canvis en la morfologia familiar, el pas de la societat postindustrial a la societat del coneixement, etc. Aquestes circumstàncies fan augmentar les incerteses de les persones i provoca una generalització i universalització del risc de desvincular-se respecte dels eixos que garanteixen la inclusió i la cohesió en una societat determinada. En aquest sentit, podem diferenciar una sèrie de conceptes que ens ajuden a entendre aquest fenomen:

Pobresa

Es refereix a la manca de recursos per satisfer necessitats bàsiques, que influeixen en la qualitat de vida de les persones. Es tracta d'un concepte amb connotacions sobretot econòmiques que també comporta una categorització social. Fa al·lusió als mitjans de què disposa una persona per arribar a uns estàndards mínims i participar amb normalitat a la societat. S'identifiquen tres tipus de pobresa:

- Pobresa absoluta: situació en què uns estàndards mínims de vida (com nutrició, educació, salut o habitatge) no són assolibles. La línia de la pobresa se situa de forma diferent segons la persona o institució, així el Banc Mundial situa el llindar de la pobresa per als països pobres en un dòlar al dia i altres organismes el situen en dos euros.
- Pobresa relativa: s'utilitza per parlar de l'existència de desigualtats i es calcula en comparació d'un nivell de vida considerat estàndard per a la població a la qual es refereix. A la Unió Europea s'ha fixat el llindar de la pobresa relativa en el 60% de la mediana dels ingressos per

unitat de consum.

- Pobresa subjectiva: es refereix al mateix reconeixement de ser pobre i s'identifica per la capacitat que té una persona de cobrir les despeses a final de mes.

Exclusió social

No es defineix en termes purament econòmics, sinó segons el tipus de participació que la persona té en la societat. Les causes de l'exclusió són multidimensionals i s'emmarquen en un procés de pèrdua d'integració o participació de l'individu en un o diversos àmbits de la societat. L'exclusió social és un fenomen que evoluciona al ritme de les noves realitats socials, més complexes i indivisibles les unes de les altres. No utilitzem el terme per referir-nos a la definició clàssica d'exclusió entesa com una referència als grups en situació de marginació i manca de recursos, una visió econòmica molt clara del concepte, sinó que l'utilitzem des d'una perspectiva integral, que supera l'àmbit estricte d'allò econòmic, i el situa en el centre d'una combinació de desavantatges en diferents nivells, intensitats, graus i àmbits; és un procés de pèrdua de la participació en la societat representada en un o diversos àmbits: laboral, econòmic, formatiu, sociosanitari, residencial, relacional, polític i ciutadà.

Vulnerabilitat

Aquest concepte s'utilitza per descriure una zona intermèdia entre la integració i l'exclusió social. Una persona vulnerable és aquella que pateix alguna debilitat en relació amb el seu entorn personal, familiarrelacional, socioeconòmic o politicoadministratiu i, en conseqüència, es troba en una situació de risc que podria desencadenar un procés d'exclusió social. El nivell de risc serà major o menor depenent del grau de deteriorament de l'entorn. Tanmateix, es desprèn que hi ha situacions de vulnerabilitat personal en moments de transició o crisi (laboral, educativa, familiar, etc.); situacions de vulnerabilitat familiar quan el sistema de compensacions familiars es desactiven; situacions de vulnerabilitat territorial quan s'acumulen factors

d'exclusió en un territori (taxes baixes d'activitat laboral, taxes altes d'absentisme escolar, conflictes violents, índexs alts de delinqüència), i territoris de risc on se sumen factors d'exclusió en persones, famílies i col·lectius.

Inclusió i cohesió socials

Aquest apartat inclou una vessant més preventiva i comunitària, i preveu la inclusió de les persones a través de diferents àmbits d'actuació o esferes. La cohesió social representa la perspectiva comunitària de la inclusió social. Articula la diversitat dels membres d'una comunitat entre si (ciutat, poble, barri...) a través de diferents formes (bon veïnatge, suport i reconeixement social, intercanvis, xarxes socials, associacionisme, compartir projectes, etc).

Formen part de la cohesió social la percepció de justícia o paritat d'accés a les diferents oportunitats vitals en les esferes material, relacional i política. Els processos de cohesió social s'aborden des de diferents vessants :

- la cobertura de les necessitats bàsiques de feina, salut, habitatge, ingressos, educació i oci.
- les relacions, els intercanvis i les xarxes entre els individus i les comunitats, que constitueixen recursos d'ajuda mútua, de suport, d'informació, de confiança (relacions socials actives).
- la seguretat, la falta de por i la tolerància (relacions socials passives).
- el sentiment de pertinença a la ciutat o a l'entorn, basat en la força de les experiències, de les identitats i dels valors compartits per les persones, des de la pluralitat i la diversitat.

Desigualtats socials

Les desigualtats socials provoquen que en determinats llocs s'accentuin dinàmiques de fractura social i de trencament amb la comunitat, que es tradueixen en problemes de convivència i d'aïllament social. Els eixos de la desigualtat social són: classe social, gènere, edat i procedència, origen o ètnia.

L'efecte d'una situació de risc d'exclusió social no serà el mateix segons l'edat de la persona, el seu

sexe i la seva procedència o ètnia; aquestes variables poden actuar com a intensificadores o atenuadores dels factors d'exclusió social. A aquests eixos, s'hi ha d'afegir la incidència dels trets personals que actuen de manera transversal i poden agreujar aquestes situacions.

Les situacions d'exclusió social tendeixen a concentrar-se en determinats barris, on conflueixen desigualtats en diversos àmbits (salut, habitatge, relacional, econòmic, etc.) o eixos intensificadors d'aquestes desigualtats. Les desigualtats socials també es tradueixen en desequilibris territorials, ja que les persones disposen de possibilitats d'inclusió desiguals segons el lloc de residència. S'entén la desigualtat social d'una manera àmplia i que abasta temes d'igualtat d'oportunitats.

L'augment de la inseguretat social, de la precarietat, de la fragmentació de la societat, de la soledat i de la pèrdua de lligams socials fa que el risc s'hagi generalitzat, que sigui més fàcil traspasar la frontera de l'exclusió, cada cop més fràgil, i trobar-se al costat dels assistits, dels que necessiten ajuda. Aquesta vulnerabilitat s'expressa de manera generalitzada i amb rostres concrets: persones immigrades, famílies monoparentals, persones en atur, joves, persones grans, etc.

Les situacions d'exclusió social s'emmarquen en processos o trajectòries de vida en què les persones es troben desvinculades o es van desvinculant progressivament dels elements que, a l'actualitat, faciliten la integració en la nostra societat: la participació i l'accés a la producció i la creació de valor, les relacions de reciprocitat social, familiar i comunitària i la ciutadania de ple dret i la participació política⁴.

4. Document marc del programa per al desenvolupament de plans locals per a la inclusió social. Institut Català d'Assistència i Serveis Socials. Generalitat de Catalunya. 2014

2.2 Àmbits d'exclusió social

L'exclusió social és un concepte integral que mostra la complexitat d'un fenomen social que s'expressa en un o més àmbits vitals de les persones, desencadenant situacions d'una gran varietat i gravetat. És per aquest motiu que la perspectiva més adequada per estudiar-la ha de ser flexible i dinàmica, tenint en compte tots els àmbits en els quals es pot manifestar: econòmic, laboral, formatiu, socio-sanitari, residencial, relacional, comunitari/polític i espacial/territorial.

Els àmbits d'exclusió social ens faciliten la comprensió de la multidimensionalitat del fenomen així com el seu caràcter dinàmic i canviant. Al mateix temps, ens permet identificar els àmbits de treball i d'intervenció en què es poden promoure accions inclusives.

En cadascun d'aquests àmbits es poden detectar diferents espais en què es poden manifestar factors de risc i de vulnerabilitat que incideixen de forma interrelacionada en cada individu i que s'intensifiquen quan incideixen els eixos de desigualtat social: la classe social, el gènere, l'edat, la procedència, l'origen o l'ètnia.

Així, doncs, no hi ha un patró fix de persones o col·lectius exclosos ni de factors d'exclusió social. L'exclusió social és una situació a la qual s'arriba des de múltiples trajectòries vitals i de la qual es pot sortir. La combinació entre factors d'exclusió social en els diferents àmbits, combinats amb els eixos de desigualtat donen lloc a perfils, trajectòries i processos d'exclusió social de les persones que seran abordats des de les polítiques d'inclusió social.

Taula 1. Àmbits d'exclusió social

Àmbits d'exclusió social	
ÀMBIT ECONÒMIC	Situacions de privació material, desprotecció social, dependència econòmica...
ÀMBIT LABORAL	Impossibilitat de participar en el mercat laboral de manera activa, situacions de precarietat laboral, treballadors precaris, inseguretat laboral, dificultats de conciliació familiar-laboral, explotació...
ÀMBIT FORMATIU	Nivells formatius baixos, fracàs escolar, abandonament formatiu, absentisme...
ÀMBIT SOCIO-SANITARI	Discapacitats, dependència, malalties estigmatitzades, addiccions, atenció mèdica deficient, manca d'accés als serveis sanitaris...
ÀMBIT RESIDENCIAL	Manca d'habitatge, desnonaments, infrahabitatge, amuntegament...
ÀMBIT RELACIONAL	Debilitat o manca de vincles familiars i/o socials (aïllament relacional), deteriorament o fractura de les xarxes familiars (violència masclista o de gènere, violència domèstica...).
ÀMBIT COMUNITARI-POLÍTIC	Manca de participació en la vida comunitària i política per situacions administratives, penals o individuals, que impedeixen a les persones afectades fer sentir les seves preocupacions, necessitats i interessos en l'agenda pública.
ÀMBIT ESPACIAL/TERRITORIAL	Deteriorament de les condicions de l'entorn de residència i dels serveis de proximitat (aïllament de l'entramat urbà, manca de serveis públics propers, degradació de l'espai públic...)

Al llarg de la vida de les persones, es produeixen fets que, en funció de com se'ls faci front i siguin resolts, poden desencadenar en trajectòries de major vulnerabilitat i risc i en situacions d'exclusió social. La biografia d'una persona està construïda per un seguit d'esdeveniments que es donen en el cicle vital. Cada societat té pautada una certa seqüència d'esdeveniments que permeten a un individu transitar pels diferents estadis vitals d'una forma normal i ordenada. Cada cop que aquesta seqüència s'altera es produeix un trencament o ruptura en la trajectòria de vida esperada d'un individu i cada un d'aquests trencaments pot ser un motor de canvi social o marginalitzar aquesta conducta i caure en l'exclusió social.

Les persones es veuen contínuament obligades a reflexionar i justificar les seves decisions davant de les opcions que la societat els ofereix, segons siguin les seves característiques socioeconòmiques, habilitats socials i altres trets personals, que en cada cas actuaran d'intensificadors o atenuadors dels factors d'exclusió social. A tall d'exemple, aquests moments de ruptura poden ser perdre la feina, patir un accident, un divorci, un desnonament, una situació de maltractament, manifestar una identitat sexual, etc.

Les trajectòries vitals contemporànies s'han tornat molt més inestables i els moments de ruptura són més traumàtics pels canvis socials que caracteritzen l'actual societat del risc. Així doncs, poden presentar-se situacions de trencament en la trajectòria vital que depenen de la seva naturalesa, la força i el moment en que es produeixen poden desembocar en situacions d'exclusió social fins i tot en persones que es trobaven en situacions benestants. La societat diposita en els individus la pressió de triar bé les seves opcions, corrent sempre el risc de no encertar i resultar, aleshores, socialment exclosos/es. Com a conseqüència, ja no podem parlar de situacions d'exclusió social homogènies sinó de diversos processos d'exclusió en els diferents àmbits de la vida de les persones.

Les situacions i els processos concrets d'exclusió social són dinàmics i complexos, i poden respondre a la combinació de múltiples factors que es retroalimenten. Per aquests motius, els PLIS adopten una perspectiva global que s'hauria d'articular per mitjà d'accions complementàries des de polítiques d'habitatge, ocupació, serveis socials, salut, etc. Alhora, procuren que aquestes mesures estiguin incardinades en polítiques a més llarg termini i de caràcter transformador.

Les intervencions del PLIS poden tenir com a destinataris diferents ciutadans i col·lectius. Amb aquestes es poden atendre dificultats socials d'ordre i nivell divers, que van des de les situacions de mera mancança material o aïllament social, fins a actuacions de caire més preventiu i de promoció de la cohesió social.

Les polítiques d'inclusió en aquest sentit han de ser més àgils i flexibles, per poder oferir acompanyament, capacitació i serveis a les persones i fer front a la discontinuïtat que pot provocar una situació de trencament. També accentua la necessitat de fer un treball transversal i enfocar la inclusió de manera multifactorial i multidimensional. L'abordatge de la inclusió demana que hi hagi una coordinació real en la resposta a les diferents necessitats.

Així, és necessari articular els diferents serveis i recursos de manera més integral i transversal, que tinguin en compte tots els aspectes multidimensionals perquè es pugui donar resposta als moments de ruptura individuals de manera eficaç.

Taula 2: Àmbits d'exclusió social, espais i factors de risc ⁵

Àmbits	Espais	Factors Exclusió Social	Eixos desigualtat social
ÀMBIT ECONÒMIC	Renda	Pobresa econòmica Dificultats financeres de la llar Dependència protecció social Sense protecció social	Classe social Gènere Edat Procedència, origen o ètnia
ÀMBIT LABORAL	Accés mercat laboral	Atur Subocupació Imposibilitació	
	Condicions laborals	Precarietat	
ÀMBIT FORMATIU	Accés sistema educatiu	Desescolarització No accés educació obligatòria	
	Capital formatiu	Analfabetisme Nivells formatius baixos Fracàs escolar Abandonament sistema educatiu Barrera lingüística	
ÀMBIT SOCIO SANITARI	Morbiditat Dependència Addiccions	Malalties que provoquen exclusió social Malalties que pateixen col·lectius exclosos	
ÀMBIT RESIDENCIAL	Accés habitatge	Accés en precarietat No accés Pèrdua habitatge	
	Condicions habitatge	Condicions deficientes habitatge Condicions deficientes habitabilitat	
ÀMBIT RELACIONAL	Xarxes familiars	Deteriorament xarxes familiars Escassetat o debilitat xarxes familiars Violència de gènere Violència intergeneracional Violència intrafamiliar	
	Xarxes socials	Escassetat o debilitat xarxes socials	
ÀMBIT COMUNITARI-POLÍTIC	Ciudadania	No accés a ciudadania Accés restringit ciudadania	
	Participació	Privació de dret per procés penal No participació política i social	
ÀMBIT ESPACIAL/TERRITORIAL	Físic	Deteriorament edificis, habitatges i serveis Deteriorament espai públic Deficiència mobilitat Estigmatització territori	
	Sociocultural	Inseguretat ciutadana Manca cohesió social Absència equipaments i recursos	
	Econòmic	Marginació econòmica	

2.3 Marcs de referència de la lluita contra la pobresa i l'exclusió social

Els plans d'inclusió social van suposar un acord de tots els països a nivell europeu i una nova manera de lluitar contra la pobresa. I, com a tals, formen part d'una estratègia única amb uns marcs de referència comuns. En aquest sentit, els ajuntaments i consells comarcals són els agents claus que determinen les actuacions inclusives que cal desenvolupar en el món local.

1. Marc europeu

A la Cimera de Lisboa de l'any 2000 la Unió Europea va introduir una nova estratègia en matèria de política social en la qual els països membres es van comprometre a lluitar contra l'exclusió social.

Posteriorment, la cimera de Niça, celebrada el desembre del mateix any, va fer un pas endavant en donar suport a aquesta estratègia i establir uns objectius comuns per a la política d'inclusió social. També va instar als estats membres a posar en pràctica aquests objectius mitjançant l'elaboració dels plans nacionals per a la inclusió social, els quals s'havien d'acordar en el marc del Mètode obert de coordinació.

L'any 2006, el Consell Europeu de Brussel·les, es proposa estendre els plans d'inclusió social als governs regionals i locals, destacant que l'àmbit local és un escenari privilegiat per l'elaboració de plans locals d'inclusió social i l'articulació de xarxes d'agents socials.

L'any 2010, en plena crisi econòmica i per donar un impuls renovat a l'estratègia de Lisboa, la UE elabora una nova estratègia que situa el nou horitzó a l'any 2020. Una estratègia per a un creixement intel·ligent, sostenible i integrador, aprovada per la Comissió Europea el març del 2010 i coneguda com a Iniciativa 2020⁶.

6. Guia metodològica per a l'elaboració de plans locals d'inclusió i cohesió socials. Diputació de Barcelona. Any 2012

2. Marc estatal

A Espanya la política d'inclusió social s'inicia l'any 2001, arran de la cimera de Lisboa, i prenen el nom de Planes nacionales de acción para la inclusión social en el Reino de España.

L'any 2013, el Govern Espanyol aprova el Ve Plan nacional de acción para la inclusión social del Reino de España 2013-2016, amb l'aspiració de contribuir al desenvolupament d'una societat més igualitària, en la qual totes les persones i, especialment els infants, tinguin cobertes unes necessitats bàsiques i en la qual cadascuna d'elles pugui escollir en llibertat, però també amb responsabilitat, el seu propi camí.

L'orientació d'aquest Pla segueix l'estratègia de la inclusió activa defensada per la Comissió Europea a través de l'estratègia 2020. En aquest context, aquesta estratègia d'inclusió social s'articula mitjançant tres eixos comuns:

- Les polítiques actives per un mercat de treball més inclusiu, dirigides a les persones amb majors dificultats d'accedir-hi.
- L'assistència mitjançant unes polítiques de rendes mínimes que assegurin la cobertura de les necessitats bàsiques.
- L'accés a uns serveis públics de qualitat.

El plantejament de la inclusió activa implica superar les estratègies enfocades a aspectes parcials de l'exclusió i la pobresa, per articular polítiques que combinen la inserció per la via laboral amb el suport als col·lectius més vulnerables a través del manteniment de nivells de protecció social que permetin desenvolupar una vida digna, una major cohesió social i econòmica de la ciutadania.

7. Plan nacional de acción para la inclusión social del Reino de España 2013-2016. Ministerio de sanidad, servicios sociales e igualdad. Gobierno de Espanya. Any 2013

2. Marc català

La política d'inclusió i cohesió social a Catalunya va començar a adquirir forma en un primer Pla per a la inclusió i la cohesió social a Catalunya (2006-2009) que va nèixer de la reformulació del Pla integral de la lluita contra la pobresa i l'exclusió social (1995-2000). Aquesta nova orientació i perspectiva de la política d'inclusió social responia a la necessitat d'abordar de manera integral la generalització dels factors de risc d'exclusió social en grups de població més extensos, com a conseqüència dels canvis en l'estructura econòmica i productiva, i dels canvis socials i culturals del moment.

No ha estat però fins a la legislatura 2006-2010 quan el compromís per la política d'inclusió social a nivell autonòmic ha quedat recollida com a prioritat en el marc normatiu i executiu de la Generalitat de Catalunya. En concret, aquest compromís queda reflectit en el Pla d'acció per a la inclusió i la cohesió social (2010-2013).

D'altra banda, aquest Pla d'acció per a la inclusió i cohesió social de Catalunya 2010-2013 va donar continuïtat al Programa per al desenvolupament dels plans locals d'inclusió i cohesió social de Catalunya, posat en marxa el 2006. Aquest programa facilita recursos als ens locals per tal que puguin dissenyar i implementar els seus propis plans locals d'inclusió i cohesió social (PLINCS)⁸.

L'articulació de polítiques d'inclusió social i de lluita contra la pobresa des del món local ja es desenvolupa des de fa anys a Catalunya a través del desplegament del marc legislatiu català, sobretot a través de diferents lleis que garanteixen la inclusió social de col·lectius en risc (infància, gent gran, dones, persones d'origen estranger, etc). Exemples en són la Llei de serveis socials 12/2007, la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, o la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència, entre d'altres.

8. L'objectiu del programa és arribar a tots els ajuntaments que disposen d'àrea bàsica de serveis socials. Els municipis més petits de 20.000 habitants que vulguin desenvolupar un

El desplegament de les polítiques locals d'inclusió social a Catalunya també es pot explicar, més enllà del marc normatiu i competencial, per altres factors que estan molt relacionats amb el desplegament de les polítiques socials i la configuració dels serveis socials a escala local. Així, el territori és el marc òptim de concreció i adaptació de les polítiques d'inclusió social com a espai en què es produeixen desigualtats i emergeixen riscos nous de vulnerabilitat, d'acord amb unes dinàmiques pròpies i diferenciades. Així, trobem que l'àmbit local és l'ídoni per desenvolupar polítiques i actuacions, tant pal·liatives com preventives, ja que la proximitat permet detectar millor les necessitats, estudiar la millor manera d'actuar i proveir els recursos necessaris per atendre-les.

L'any 2014, i dins les mesures del Pacte per a la lluita contra la pobresa (2012) a Catalunya, el Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya presenta el nou Document Marc del programa per al desenvolupament dels plans d'inclusió social, en què estableix com objectiu principal aconseguir més cohesió social mitjançant el treball en xarxa amb tot el conjunt d'actors que operen al territori i un abordament integral i transversal de la inclusió social. El document estableix uns objectius estratègics i generals i unes línies d'actuació, i defineix les funcions de les oficines tècniques locals (OTL).

Aquest any 2015, el Govern de la Generalitat de Catalunya ha aprovat el Pla d'acció per a la lluita contra la pobresa i per a la inclusió social a Catalunya 2015-2016, un instrument que té com a objectiu reduir la pobresa i promoure la inclusió social a través de l'acció coordinada dels departaments i entitats de la Generalitat, i amb la participació d'altres agents econòmics i socials.

PLINCS, ho han de fer a través del seu consell comarcal.

3. La societat actual. Banyoles

El nou Pla local per a la inclusió social de Banyoles s'emmarca en una situació de postcrisi econòmica i financera global que ens obliga a analitzar el nostre funcionament i cercar propostes innovadores de millora. És el moment de treballar per uns serveis de qualitat que permetin fer front al context econòmic de la millor forma possible. I és que aquest escenari ens està evidenciant que el ritme de recuperació social serà més lent que el de la recuperació econòmica.

Això s'explica perquè els estralls que ha produït la crisi en les condicions de vida de les persones no se superaran tan sols amb un increment del nivell general d'ingressos; la recessió ha comportat un deteriorament profund de l'estatus socioeconòmic de les famílies, que en molts casos ha arribat a cronificar-se per la durada de la crisi.

Així la diversificació dels factors de vulnerabilitat ha comportat que el risc d'exclusió social s'estengui més enllà de col·lectius que tradicionalment s'havien associat amb la marginació. Els estereotips vinculats a la pobresa van generar en l'imaginari col·lectiu la idea que la majoria de persones podien contemplar el fenomen des de la distància, segurs que l'exclusió no els afectaria a ells. El desenvolupament de la crisi hauria d'haver-nos conscienciat que totes les persones som candidates a caure en l'exclusió social.

Avui en dia és més encertat referir-nos a les múltiples causes de l'exclusió social. Així una persona que no pot ampliar la seva formació o inserir-se al mercat laboral ordinari, accedir a un habitatge digne i mantenir-l'ho, participar activament de la vida en societat, no relacionar-se o viure de forma aïllada, per exemple, també pot ser susceptible de caure en l'exclusió social.

Ens trobem davant un fenomen complex que si bé es va visualitzar, en l'època de la crisi, com una problemàtica principalment econòmica, ens tornem a trobar amb un fenomen difícil d'acotar, que

es manifesta en diversos àmbits de les vides de les persones. Tot i això, es segueix no comprenent el concepte, fet que no contribueix a abordar-lo de manera integral i, en conseqüència, pot donar lloc a l'adopció de mesures parcials que resulten poc efectives per eradicar-la.

L'exclusió social ve donada per una pèrdua de la capacitat de participar en un o diversos àmbits de la vida: l'econòmic, el residencial, el formatiu, el politico administratiu i el relacional, entre d'altres. La pèrdua d'integració en alguna d'aquestes dimensions deixa l'individu en una situació de vulnerabilitat que pot desencadenar un procés que l'allunyi dels estàndards de la societat en la qual viu i li impedeixi desenvolupar els seus plans de vida. Aquest aïllament sol ser un motiu de frustració per a les persones que el pateixen⁹.

En aquest sentit, és una evidència que tota aquesta situació ha desencadenat un creixement de les desigualtats socials, és a dir, una dualització progressiva de la societat actual. Ens haurem de preguntar quines conseqüències tindran aquest augment ràpid i intens de la desigualtat en els propers anys i com evitar la seva intensitat i risc, com afectarà les classes socials més excloses, l'empobriment de les classes mitjanes i l'augment de la vulnerabilitat dels ciutadans i ciutadanes més al llindar de l'exclusió social. I és en aquest punt, amb una visió preventiva i pal·liativa, que el paper de l'Administració pública, les entitats socials i la ciutadania esdevé cabdal.

Banyoles no ha estat aliena a les dificultats i incerteses que suposa la greu crisi econòmica i social en la qual hem estat immersos, si bé és cert que amb menys força que a la resta de Catalunya. Els serveis socials són testimoni de l'impacte d'aquesta crisi sobre les persones, les famílies i la col·lectivitat en general. És una amenaça permanent per a la cohesió social i suposa un risc elevat d'exclusió per a moltes famílies, la qual cosa requereix un sobreesforç en

⁹ Informe social 2014. *Desigualtats i exclusió social a Catalunya*. Col·lecció Informes. Fundació Rafael Campalans. Any 2014.

recursos i serveis que puguin pal·liar aquesta greu situació.

Els anys 2012 i 2013 han estat fortament marcats per l'aprofundiment de la situació generalitzada de crisi, i per a moltes persones aquests anys han suposat una càrrega de dificultats i sacrificis que han conduït a un empitjorament de les seves condicions de qualitat de vida. Tot plegat ens pot abocar cap a una situació de pobresa i risc d'exclusió social per a molts dels nostres ciutadans i ciutadanes.

En l'àmbit local hi ha certes realitats socials preocupants que no es poden obviar, com són els efectes de l'atur (no tan pronunciat com el conjunt del país però amb xifres molt més elevades del que acostumava a ser habitual), la problemàtica de l'habitatge, la dependència de les prestacions socials per part de moltes famílies, les dificultats de moltes famílies per cobrir les necessitats bàsiques, les dificultats d'infants per accedir a activitats de lleure o extraescolars, entre altres. En aquest sentit, i com a conseqüència, podem observar un creixement de problemàtiques de salut mental i depressions en persones desocupades, angoixa de les persones i famílies per la inseguretat laboral i la manca d'ingressos, empitjorament de les relacions familiars, etc.

Tot i això, els esforços de la ciutat de Banyoles i de la comarca del Pla de l'Estany a través de programes i recursos d'atenció a les persones ha permès fer front a les situacions més complexes d'una manera serena i coherent, pal·liant així, la situació de moltes de les famílies més vulnerables. Així, la inversió en polítiques pal·liatives i de promoció de l'autonomia de les persones ha estat una de les prioritats del govern local de Banyoles i del Consell Comarcal del Pla de l'Estany. Exemple d'això en són les ajudes econòmiques d'urgència social per al manteniment de l'habitatge, les ajudes d'aliments a través del Centre de Distribució d'Aliments (CDA), gestionat per Càritas Pla de l'Estany, els espais socioeducatius de Banyoles per a infants de 6 a 12 anys, etc. Com a conclusió, la ciutat de Banyoles no s'ha quedat para-

da i ha sabut afrontar la situació social i econòmica donant valor als seus actius, recolzant als agents socials i a les entitats, tenint cura de la ciutadania i mirant més enllà del difícil moment.

Tot i això, s'ha de seguir apostant per la cohesió i la inclusió socials, vetllant perquè totes les persones que integren la comunitat participin de manera igualitària en els diferents àmbits que la conformen, tinguin les mateixes oportunitats i puguin accedir als recursos que assegurin unes condicions de vida dignes. Aquesta és una tasca col·lectiva que requereix l'esforç de tots i totes, amb el recolzament a través d'ajuts quan sigui necessari, amb la implicació de tota la xarxa d'actors i amb un treball de sensibilització i implicació de l'entorn per generar noves oportunitats.

Així, resulta importantíssim seguir potenciant el treball en xarxa a través de taules sectorials com les d'infància o discapacitat, de promoció social com la Taula d'Inclusió Social, de treball col·laboratiu com la Taula de Coordinació del Gran Recapte, o de diàleg amb la ciutadania com els consells socials municipals. Al mateix temps s'ha de seguir analitzant la realitat social del municipi i de la comarca amb l'Observatori Social del PLIS, donar suport a la ciutadania organitzada i fer-los partícips de les accions que es desenvolupen a la ciutat, fer sensibilització de les problemàtiques i dels col·lectius vulnerables i cercar noves estratègies d'innovació social per a l'apoderament de les persones.

A nivell local la situació actual ens està demanant prevenció i anticipació, respostes unitàries, ràpides i eficients, i línies innovadores de cara al futur per tal de respondre a les necessitats ciutadanes de forma immediata i clara.

4. Els principals perfils vulnerables a la ciutat Banyoles

La realitat de la ciutat de Banyoles analitzada a través de l'estudi diagnòstic dibuixen una configuració social de la ciutat específica. Els principals efectes socials que es poden dibuixar després del diagnòstic i les situacions de vulnerabilitat que s'expressen en la nostra ciutat són els següents¹⁰:

* Hem intentat comptabilitzar el nombre de persones afectades de cada una de les problemàtiques. S'ha de tenir en compte que no es pot realitzar un sumatori d'aquest nombre de persones ja que en quasi totes les situacions, les persones es veuen afectades per més d'una problemàtica.

1. Desigualtat i vulnerabilitat econòmica creixents:

L'existència d'un col·lectiu important de persones amb dificultats per inserir-se a curt termini en el mercat de treball, fa preveure un increment de la població en situació de vulnerabilitat econòmica ja que, a mig termini, es reduiran les rendes provinents de les prestacions d'atur i augmentaran els subsidis. En estar malparada l'economia domèstica (per la manca d'ingressos i el sobreendeutament), ens trobem amb un increment de la dependència de les prestacions públiques, fet que comporta que creixin les llars amb una economia precària i de baix poder adquisitiu. Aquestes desigualtats s'agreugen en funció de l'origen i de l'edat.

Situacions de vulnerabilitat	Estimació nombre de persones *
Percentatge creixent de persones que no poden fer front a les factures dels subministraments de llum, aigua i gas, o el que es defineix com a pobresa energètica. A Banyoles aquesta realitat ha anat en augment i es fa front des de Serveis Socials.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 227 famílies (2012) ▪ 352 famílies (2013)
Només a Banyoles, des del 2007 s'ha detectat un augment exponencial de les problemàtiques econòmiques; 1.007 al 2012. Es confirma així la tendència a l'alça de les situacions de precarietat econòmica, manca d'ingressos, endeutaments i fragilitat social. S'observa una cronificació d'aquestes situacions que comporten l'aparició d'altres problemàtiques associades (habitatge, dificultats de relacions familiars, drogodependències, etc.).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.007 persones
Situació preocupant d'aquelles famílies i/o persones sense cap tipus d'ingrés econòmic i que depenen, exclusivament, de les transferències socials per sobreviure.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 160 persones
Existeix un col·lectiu de persones amb subsidi d'atur que, en un futur pròxim, poden veure incrementat el seu risc d'exclusió en cas de no obtenir fonts d'ingressos més estables.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 491 persones
El nombre de beneficiaris de la renda mínima d'inserció ha augmentat respecte l'any 2012 i s'ha situat als nivells de beneficiaris que teníem l'any 2011.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 123 persones

¹⁰ [Estudi sobre la realitat social de Banyoles. Els perfils més vulnerables. Oficina tècnica del Pla local d'inclusió social de Banyoles. Any 2014.](#)

2. Augment de les necessitats socials bàsiques:

Aquestes necessitats es veuen agreujades amb famílies que porten temps dins el circuit de Serveis Socials. Hem de destacar que l'origen i l'edat tornen a ser factors que agreugen aquesta situació.

Situacions de vulnerabilitat	Estimació nombre de persones *
Augment del nombre de famílies beneficiàries de les ajudes d'urgència social. Han estat 220 famílies (855 persones de les quals 454 eren menors de 18 anys). És important ressaltar també que d'aquestes 220 famílies, 107 reben també ajudes del Programa d'aliments CDA.	▪ 855 persones
CDA: 2013 la xifra va augmentar fins les 1.273 persones ateses a la comarca del Pla de l'Estany (583 adults i 690 infants i adolescents), 347 famílies que van rebre ajuda d'aliments, un 33% més respecte el 2012. A Banyoles es van atendre 286 famílies (1.098 persones beneficiàries).	▪ 1.273 persones
Alumnes amb necessitats educatives especials entre els quals volem destacar els alumnes amb suport a causa d'una situació social desafavorida, 119 alumnes, i els 89 alumnes amb necessitats educatives especials a causa d'alguna discapacitat.	▪ 208 persones
L'Atenció Social Bàsica es realitza a tota la comarca del Pla de l'Estany. A Banyoles es van atendre un total de 1.242 persones (47,3% homes i 52,7% dones) durant l'any 2013.	▪ 1.242 persones

3. Augment de les persones en situació d'atur i dificultats d'inserció:

Ens trobem davant de dificultats de reinserció laboral de determinats perfils segons l'edat i el nivell formatiu. Per exemple, els joves, els majors de 45, o les dones d'origen estranger, sumat a nivells formatius baixos, configuren un perfil que dificulta la inserció laboral. La proliferació d'ocupacions amb retribucions deficientes ha fet sorgir un fenomen nou: el dels treballadors i treballadores en situació de risc de pobresa.

Situacions de vulnerabilitat	Estimació nombre de persones *
Existeix un col·lectiu de persones amb subsidi d'atur que, en un futur pròxim, poden veure incrementat el seu risc d'exclusió en cas de no obtenir fonts d'ingressos més estables.	▪ 491 persones
El creixement de l'atur ha estat molt elevat en els últims dos anys i ha afectat especialment els col·lectius dels homes joves i majors de 45 anys.	▪ 640 persones
La contractació registrada a Banyoles ens dibuixa un cert augment de la precarietat o inseguretat laboral. Han disminuït la contractació indefinida i han augmentat els contractes de tipus eventual o per obra i servei. Així, el risc de pobresa també afecta una part important de la població ocupada que pot veure's en situació d'atur en qualsevol moment.	▪ No es pot estimar

4. L'educació, un pilar bàsic que cal potenciar:

La formació esdevé un mecanisme fonamental en la integració al mercat laboral. La importància de l'educació com a mecanisme d'integració social està fortament acceptada. L'èxit escolar i educatiu és un element determinant per reduir el risc d'exclusió dels infants i joves, contrarestar el conjunt de condicionants d'ordre socioeconòmic, democratitzar les oportunitats i afavorir l'ascens social.

Situacions de vulnerabilitat	Estimació nombre de persones *
La pobresa actua com a factor de vulnerabilitat educativa. Les majors dificultats econòmiques de les famílies en una llarga època de crisi i una menor inversió pública a causa de les mateixes dificultats, ha fet disminuir, en els últims anys, el percentatge d'alumnes escolaritzats en l'etapa primerenca posant en risc la capacitat del sistema de neutralitzar l'efecte de l'increment de la desigualtat social sobre els resultats educatius.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ No es pot estimar
La variable procedència (alumnat estranger/alumnat autòcton) emergeix com un factor de gran rellevància en l'explicació tant dels resultats escolars com de les expectatives relacionades amb la continuïtat i/o discontinuïtat formativa de l'alumnat. Podem veure que el percentatge més important d'alumnes d'origen estranger es concentra en l'educació infantil de 2on cicle (24%) i en l'etapa obligatòria (16,75% en educació primària i 19,79% en l'E.S.O). Al Pla de l'Estany un 18,25% de l'alumnat era d'origen estranger.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 960 persones
El fracàs escolar es construeix al llarg de la trajectòria escolar de l'alumnat. Alguns indicadors acceptats de fracàs escolar fan referència al no-assoliment de les competències bàsiques i a l'abandonament escolar a l'educació secundària obligatòria, i també els indicadors de risc de fracàs escolar com ara l'absentisme escolar i les dificultats d'aprenentatge que comporten que l'alumnat no obtingui el graduat en ESO. Així mateix, la repetició de curs també s'ha de considerar com a indicador de risc de fracàs escolar o de fracàs del sistema educatiu.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ No es pot estimar
La infància i l'adolescència són etapes de la vida en les quals les persones estan en creixement i són especialment vulnerables. La llei assigna a l'Administració local l'obligació de disposar de serveis socials d'atenció primària (equips bàsics, serveis d'atenció domiciliària i centres oberts) i d'equips d'atenció especialitzada (EAIA) per a la prevenció i l'assistència en casos de risc per als infants i adolescents.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 25 persones (EAIA) ▪ 51 persones (Centre Obert)

5. Treballar per reforçar la cohesió social al municipi:

Banyoles presenta el risc d'una societat dual, amb dues xarxes socials relativament poc permeables i amb nivells de recursos diferents, composades pels habitants originaris de la ciutat i aquells que han arribat en els diferents fluxos migratoris. L'acomodació de la població nouvinguda a la xarxa social existent és una qüestió que tal tenir en compte en la millora de la qualitat de vida a la ciutat.

Situacions de vulnerabilitat	Estimació nombre de persones *
Importància del fet migratori a la ciutat (21%). La crisi actual ha afectat especialment moltes persones immigrants, ja que els llocs de treball més precaris o inestables eren ocupats sovint per persones estrangeres i aquests llocs han estat dels primers a ser eliminats. A això s'hi afegeix que, en no estar a la seva ciutat d'origen, tenen generalment xarxes relacionals més dèbils, de manera que acostumen a disposar d'un suport social més feble per fer front als factors de risc social.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.900 persones
Segons el Pla local d'habitatge de Banyoles, s'estima que hi hauria unes 25 llars en situació d'exclusió residencial. Creiem, però, que les persones en risc d'exclusió residencial ha anat en augment en els últims dos anys (unes 193 persones a 2012). Segons el PLH, el 90% de les problemàtiques ateses es concentren a la zona de la Farga i de Canaleta, i en menor mesura al Barri Vell, mentre que a la part oest de Banyoles no es detecten situacions de risc o d'exclusió residencial.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 193 persones

6. Presència de col·lectius en risc d'exclusió relacional:

La família i les xarxes socials exerceixen un paper fonamental en el desenvolupament vital de les persones. La feblesa o l'absència dels vincles relacionals més bàsics pot situar els individus en zones de més risc davant de fets inesperats (pèrdua de la feina, malaltia, viduïtat, separacions, divorcis...) que poden conduir o accelerar processos d'exclusió social. D'altra banda, els canvis socials esdevinguts els últims anys han fet visibles situacions de necessitat relacional que modifiquen les demandes tradicionals als Serveis Socials: les disfuncions familiars, la violència, el desemparament i l'aïllament són necessitats que es presenten interrelacionades i que generen noves demandes.

Situacions de vulnerabilitat	Estimació nombre de persones *
Lleugera reducció de l'índex d'envelliment a la ciutat, ja des de l'any 2011, l'índex de sobreenvelliment però continua augmentant. Per tant, és previsible que les situacions de dependència continuïn augmentant a mesura que s'envelleixi la població.	▪ 583 persones
Diversos factors de canvi social situen l'atenció a la dependència en una prioritat. D'altra banda, aquesta necessitat social no troba com a resposta l'existència d'un sistema d'atenció a la dependència eficaç i de caràcter universal. Les necessitats derivades del fenomen de la dependència i l'emergència de demandes ciutadanes de més i nous serveis anirà en augment a mesura que els canvis sociodemogràfics en l'estructura de la població, en els rols familiars i en el paper tradicional de les persones cuidadores es vagin consolidant.	▪ 2.161 persones al Pla de l'Estany
L'índex de solitud de persones de 65 anys i més és del 42,4% (1.320 persones estan empadronades soles). No podem saber si totes elles viuen soles però si que ens permet quantificar el fenomen. Així, del conjunt de persones majors de 75 anys, el 43,7% (824 persones) viuen soles.	▪ 824 persones
La manca d'autonomia i l'atenció a la pròpia llar són indicadors de risc social. En l'àmbit dels serveis socials bàsics, el servei d'ajuda a domicili té una forta implantació en l'atenció de situacions de risc social i té un paper en la prevenció d'aquestes situacions, així com en el seu deteriorament.	▪ 218 persones
L'any 2013 el SIAD va atendre un total de 193 persones al Pla de l'Estany; 178 dones i 15 homes. Del total de dones ateses pel servei, 149 eren de la ciutat de Banyoles.	▪ 149 dones
Seguint la conceptualització del Protocol de prevenció de la mutilació genital femenina, la (MGF) és el nom genèric donat a aquelles pràctiques que impliquen l'extirpació total o parcial dels genitals externs femenins o d'altres agressions als òrgans genitals de les dones per raons culturals, religioses o d'altres, amb finalitat no terapèutica.	▪ 184 nenes

7. Les persones amb discapacitat:

Les persones amb discapacitat tenen especial vulnerabilitat davant les dinàmiques d'exclusió social, ja que sovint necessiten una atenció especial per poder dur una vida quotidiana normal.

Situacions de vulnerabilitat	Estimació nombre de persones *
A 31 de desembre de 2012, 928 persones tenien una discapacitat reconeguda legalment (mobilitat reduïda, discapacitat visual, auditiva o psíquica, malaltia mental i altres). Actualment, persisteixen les barreres perquè les persones amb discapacitat gaudeixin d'una vida autònoma i inclusiva, barreres invisibles que les estigmatitzen de manera més important, aquelles persones que pateixen problemes de salut mental.	▪ 928 persones
Els infants afectats per trastorns de desenvolupament o amb risc de tenir-los estan atesos pel CDIAP (Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç). L'any 2013 foren atesos 210 infants i les seves famílies.	▪ 210 persones
Al Pla de l'Estany l'any 2002 hi havia 103 persones diagnosticades amb malaltia mental. 10 anys després, la xifra s'ha quasi triplicat fins arribar a les 242 persones diagnosticades.	▪ 242 persones

Les polítiques públiques han actuat sovint des d'un punt de vista reactiu, adoptant mesures quan apareixien les conseqüències no desitjades. Des d'un punt de vista proactiu, es proposa traçar una planificació de les respostes analitzant en profunditat i dimensionant les necessitats emergents, per no sobrepressionar recursos, o per a crear-los amb possibilitats de reconvertir i reutilitzar per acollir la versatilitat social, i que aquesta no tingui conseqüències socials negatives.

5. L'enfocament del PLIS de Banyoles

5.1 Set anys de Pla local d'inclusió social a Banyoles

A la ciutat de Banyoles es desenvolupa el Pla local d'inclusió social des de l'any 2007, any en què es signa el Contracte-programa de col·laboració amb el Departament de Benestar i Família per al desenvolupament dels plans locals d'inclusió i cohesió social de Catalunya, posat en marxa el 2006, amb la Generalitat de Catalunya.

A partir d'aleshores es va posar en marxa el procés de disseny i elaboració del Pla local d'inclusió social de Banyoles 2009-2012. Aquest primer pla va seguir les directrius i orientacions del primer document marc del programa per al desenvolupament de plans locals per a la inclusió social i la Guia metodològica elaborada per la Diputació de Barcelona l'any 2008. A continuació es detallen les fases que es van seguir i els principals productes. S'ha de tenir en compte que es tracta de fases que es duen a terme successivament i que es troben en interacció constant:

Fase 1: DIAGNOSI. Anys 2007-2008

En aquesta fase el principal objectiu era la planificació de les accions destinades a l'elaboració del diagnòstic: recollida de dades, contacte amb altres departaments i entitats de la ciutat i l'elaboració del diagnòstic.

- Elaboració del Diagnòstic d'aproximació a la realitat social de la ciutat de Banyoles i comarca del Pla de l'Estany.
- Dinamització de les taules d'investigació i acció participativa per validar les conclusions de la diagnosi i poder-les debatre, reflexionar i proposar línies d'actuació.
- Guia de recursos per a la inclusió del Pla de l'Estany.

Fase 2: DISSENY. Anys 2009-2010

La fase posterior a la diagnosi és la de disseny del PLIS, en la qual es defineixen els eixos vertebradors que donen forma al pla partint de les principals necessitats que es van detectar al diagnòstic i tenint

en compte quina era la realitat social i el context de la ciutat.

- Reunions amb totes les àrees de l'Ajuntament de Banyoles.
- Elaboració del Pla local d'inclusió social de Banyoles 2009-2012.

Fase 3: EXECUCIÓ. Anys 2010-2012

Aquesta fase s'inicia amb l'aprovació del pla pel Ple municipal i la implementació d'aquest. També es redefeixen noves línies d'actuació de l'Oficina Tècnica del PLIS.

- Aprovació del Pla al Ple municipal de l'Ajuntament de Banyoles. Any 2010.
- Execució i seguiment del PLIS.
- Avaluació intermitja del PLIS.

Fase 4: AVALUACIÓ. Anys 2013-2014

En aquesta fase es realitza l'avaluació final del Pla 2009-2012 i es comença a treballar en una nova diagnosi per conèixer la realitat social de Banyoles després del primer pla. Es redissenya l'oficina tècnica amb consonància amb la redefinició dels PLIS en l'àmbit de Catalunya. Amb l'avaluació global es dona per finalitzat un cicle complet del PLIS i s'assenten les bases per a l'inici del cicle següent.

- Informe avaluació del Pla local d'inclusió social de Banyoles 2009-2012
- Elaboració de l'Estudi sobre la realitat social de Banyoles. Els perfils més vulnerables.

Fase 5: ACTUALITZACIÓ. Any 2015

La fase actual és la que actualitza i dissenya l'estratègia que seguirà l'Oficina Tècnica del PLIS els pròxims anys i que es configura a través d'aquest nou Pla.

- Elaboració del Pla local d'inclusió social de Banyoles 2016-2019.

Durant aquests anys l'Oficina Tècnica del PLIS ha anat desenvolupant noves accions molt més pràctiques que han permès desenvolupar accions inclusives més enllà del pla.

5.2 L'articulació dels PLIS: l'Oficina Tècnica (OTL)

L'Oficina Tècnica Local (OTL¹¹) és l'òrgan tècnic del Pla local d'inclusió social i té l'objectiu de dinamitzar, coordinar i supervisar el procés d'elaboració, implementació i avaluació del pla. En la mesura que els PLIS són una aposta estratègica per a la inclusió i la cohesió socials en l'àmbit local, les OTL s'han de consolidar com a òrgans estables en l'estructura de l'ens municipal o comarcal.

Les funcions concretes de l'OTL són¹²:

- Conèixer els processos d'exclusió i fractura social al territori, a través de la generació, la monitorització i l'anàlisi de dades i informacions.
- Detectar i analitzar els recursos i els serveis del territori.
- Dissenyar, planificar i implementar programes, projectes i accions inclusives.
- Oferir suport teòric, tècnic i metodològic a altres accions de caràcter inclusiu que s'impulsin en el territori.
- Fer el seguiment i l'avaluació de programes i serveis en l'àmbit de la inclusió social.
- Promoure que les polítiques locals i les diferents iniciatives de la societat civil incorporin la perspectiva de la inclusió i la cohesió socials.
- Promoure el treball en xarxa mitjançant la creació i la dinamització d'òrgans de participació o altres estructures i espais.

Aquestes funcions s'hauran de desenvolupar amb el compromís i la implicació de les diverses àrees, departaments i conselleries dels ens locals, així com la resta d'actors presents en el territori. Les tasques principals de l'OTL són:

- Redactar i actualitzar la Diagnosi de l'exclusió i la inclusió social al territori. Aquest document s'haurà d'elaborar a partir d'una bateria d'indicadors i d'un mapa de recursos.
- Elaborar el Pla local d'inclusió social del territori, així com la seva avaluació.
- Recollir les accions concretes i mesurables que es desenvolupin en el territori, i identificar les

bones pràctiques en inclusió social.

- Difondre la perspectiva de la inclusió i la cohesió socials per mitjà de l'impuls d'espais de formació i de difusió de pràctiques inclusives i cohesionadores (jornades, seminaris, etc.), i la presència de les OTL en espais de treball i participació que no són propis del PLIS.
- Oferir assessorament tècnic i suport metodològic per a la planificació, la definició i l'avaluació de projectes d'intervenció inclusius impulsats per l'ens local del PLIS i altres agents del territori.
- Dinamitzar estructures de treball en xarxa i espais de participació en el marc del PLIS.
- Posar en marxa un observatori social.

En la construcció de les respostes adequades davant el fenomen de l'exclusió social i en l'establiment de relacions dins la xarxa d'actors, ja fa temps que l'oficina tècnica del PLIS es va adonar que la seva mirada havia d'anar més enllà de la ciutat de Banyoles. Així algunes de les accions que desenvolupa el PLIS no poden defugir una mirada més comarcal. Això s'explica per:

- La ubicació de l'OTL dins l'Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany.
- Els recursos que disposa la ciutadania molt sovint tenen un caràcter i abast comarcal.
- La ciutadania dels municipis de la comarca participa de la vida social de la ciutat de Banyoles.
- La ciutat de Banyoles és el nucli dels serveis i recursos de la comarca. Per tant les persones que conflueixen a la ciutat provenen també dels altres municipis, p.e.: als instituts de Banyoles hi assisteixen nois i noies de tota la comarca.
- En la creació de la xarxa d'actors és necessari treballar amb tots els àmbits des d'una mirada transversal, així els recursos comarcals i supra-comarcals esdevenen actors claus. Exemples d'això són la Taula d'Infància i Adolescència del Pla de l'Estany, la Taula de Discapacitat del Pla de l'Estany o la Taula d'Inclusió Social, les tres amb una mirada més enllà de la ciutat de Banyoles.

11. OTL és l'abreviatura de l'Oficina Tècnica Local.

12. Document marc del programa per al desenvolupament de plans locals per a la inclusió social. Institut Català

d'Assistència i Serveis Socials. Generalitat de Catalunya.

5.3 Principis estratègics del PLIS

El Pla local d'inclusió social de Banyoles es fonamenta en una visió integral i transversal en l'anàlisi de l'exclusió social i en el plantejament de l'estratègia d'inclusió social. En aquest sentit, integralitat i transversalitat són imprescindibles per resoldre amb eficàcia les situacions d'exclusió social; situacions que són, per definició, multifactorials.

La prevenció o la sortida de l'exclusió exigeix actuar de forma simultània i coordinada sobre els diferents factors que generen situacions de risc i vulnerabilitat. Davant aquestes situacions, cal mobilitzar recursos i agents socials, i sumar esforços per tal d'incidir sobre les problemàtiques d'una forma conjunta i coordinada. Davant d'aquesta realitat, l'estratègia emprada pel PLIS de Banyoles ha estat incentivar la cooperació pública-privada amb un esperit innovador sobre els principis d'eficàcia i eficiència. Així, en l'estratègia del PLIS de Banyoles, el tercer sector ha esdevingut un actor clau i una peça fonamental de l'estratègia d'inclusió social.

Els principis estratègics del PLIS de Banyoles s'inspiren en els principis de les polítiques de lluita contra l'exclusió i el foment de la inclusió social de Catalunya adaptant-los a la nostra realitat territorial. Aquests són:

1. Igualtat d'oportunitats

Vetllar perquè totes les persones tinguin garantides la igualtat d'oportunitats en l'accés a serveis i recursos de qualitat, i puguin desenvolupar al màxim les seves capacitats i oportunitats al llarg de la vida, exercint els drets de ciutadania sense ser discriminats per raó de gènere, classe social, edat, origen i/o procedència.

2. Proximitat

El principi de proximitat implica saber escoltar des de l'entorn més proper, és a dir, el contacte amb les persones i el teixit associatiu. Així, conèixer l'entorn on viu la ciutadania, com es relaciona, quines són

les seves preocupacions i ser presents en el dia a dia de la ciutat ens ha de permetre detectar situacions que puguin incidir i afavorir la inclusió i la cohesió socials.

3. Prevenció

Els últims anys i a causa de la situació de crisi socioeconòmica s'han prioritzat les accions reactives i d'atenció a les necessitats més bàsiques de les famílies. Tot i això, no podem oblidar que per avançar cap a una societat inclusiva i cohesionada hem de fer un esforç encara major en la prevenció, en la proactivitat i en la inversió social. Hem de treballar en el coneixement de la realitat per tal d'incidir en les veritables causes dels problemes, per més complexes que siguin. Hem d'actuar en el curt termini, però també hem de dissenyar actuacions i polítiques per a mig i llarg termini.

4. Enfocament multidimensional

L'exclusió i la inclusió socials són dos conceptes complexos que, com ja s'ha vist, s'expliquen a partir de múltiples dimensions que no es poden analitzar individualment. Per aquesta raó cal que s'abordin les problemàtiques de manera global i holística, tenint en compte tots els factors que ens permeten donar respostes adients de manera coordinada.

5. Integralitat i transversalitat

Donada la naturalesa multidimensional del fenomen de la inclusió social, l'actuació de l'Administració pública s'ha de basar en el principi d'integralitat, és a dir, procurar una atenció a la persona que cobreixi els diferents aspectes i dimensions que l'afecten. Per la mateixa raó, el desenvolupament d'actuacions inclusives ha de tenir en compte el conjunt de recursos públics, privats i del tercer sector disponibles a la comarca, per facilitar una actuació integrada en l'atenció de les persones més vulnerables.

6. Treball en xarxa i coresponsabilitat

Aquests principis es basen en la idea de fomentar una gestió de les polítiques públiques activa i oberta que permeti la interlocució entre els diferents agents i recursos i la societat civil. Aquesta manera de treballar ens permet aconseguir una coresponsabilitat entre actors, criteri d'actuació que pressuposa un compromís compartit entre diferents administracions i entitats. La coresponsabilitat també suposa, alhora, el marc que possibilita la coordinació i integració de les polítiques i les actuacions sobre individus, col·lectivitats i territoris.

7. Foment de l'apoderament de les persones

Els processos d'inclusió social han de promoure l'apoderament de les persones per tal que siguin subjectes i protagonistes de les seves pròpies trajectòries vitals. La visió és la promoció de la persona, la seva força i potencialitats, aconseguir una mirada esperançadora i positiva sense negar els problemes. Es tracta d'emfatitzar l'enfocament generador d'autonomia, principi que ens permet assolir quotes d'inclusió i cohesió socials duradores i sostenibles.

8. Innovació social

El principi d'innovació social esdevé fonamental al desenvolupament de l'estratègia del PLIS. Pensar noves maneres de fer i d'actuar tant sobre les persones com sobre els recursos d'atenció a la ciutadania sota els principis d'eficàcia i eficiència. Creativitat, optimització, coresponsabilitat, avaluació, etc. són elements que esdevenen claus en aquesta estratègia, amb l'objectiu últim de desenvolupar noves formes de satisfer les necessitats socials amb creativitat i originalitat. Capacitar a la ciutadania i generar noves formes de relació social i nous models de col·laboració.

Sota aquests principis es desenvolupa l'estratègia d'inclusió social a la ciutat de Banyoles i a la comarca del Pla de l'Estany. Una estratègia sensible a les transformacions socials, a l'extensió dels riscos de ruptura associats a processos d'exclusió social a capes més àmplies de la societat i a les noves necessitats que es poden manifestar en qualsevol etapa del cicle vital com a conseqüència de processos d'exclusió social.

6. Línies estratègiques i objectius

El Pla local d'inclusió social de Banyoles té com a missió:

La planificació, el disseny i la coordinació d'iniciatives, mesures i accions d'intervenció social que permetin detectar i afeblir els factors d'exclusió social i/o vulnerabilitat, amb l'objectiu principal d'incloure i aconseguir una major cohesió social de tota la població, mitjançant la integralitat, la transversalitat i el treball en xarxa amb tot el conjunt d'actors que operen al territori.

La concreció d'aquest objectiu general es desenvolupa a través de 4 línies estratègiques, cadascuna de les quals s'acompanya dels diferents objectius que operativitzen l'acció del pla. Al mateix temps, s'ha tingut en compte una visió innovadora per abordar el fenomen de la inclusió social durant tota la trajectòria de vida de les persones.

Aquestes 4 línies estratègiques defineixen les grans orientacions que s'haurien d'aconseguir treballar en els propers anys a la ciutat de Banyoles amb la finalitat de facilitar processos de transformació de la realitat de les persones més vulnerables.

S'ha de tenir en consideració la voluntat de síntesi a partir de la qual s'ha treballat en la definició d'aquestes línies estratègiques. Aquesta voluntat sorgeix de les recomanacions de l'avaluació del primer Pla local d'inclusió social de Banyoles, les quals aconsellaven un esforç de síntesi i concreció, de l'experiència de la mateixa Oficina Tècnica del PLIS, del treball dins els Serveis i Programes d'Acció Comunitària de l'Àrea de Benestar Social (Pla de ciutadania i immigració, SIAD, Pla igualtat d'oportunitats i Pla de desenvolupament comunitari) per tal de complementar i/o reforçar les diferents línies d'actuació dels diferents plans, i de les aportacions de les àrees municipals, entitats i altres agents participants de les diferents taules territorials.

Així, doncs, la voluntat de les línies estratègiques és dibuixar les grans orientacions que definiran el camí a seguir al llarg dels propers anys. A partir d'aquestes línies, anualment, s'aprovarà un pla d'objectius que, de manera precisa i concreta, definirà de forma concisa les prioritats anuals del PLIS en relació a la inclusió i la cohesió social.

Les línies estratègiques del Pla d'inclusió social de Banyoles són fruit d'un reflexió de l'Oficina Tècnica i dels treballs en les diferents taules sectorials. Sintetitzar en una sola frase les múltiples reflexions, idees i propòsits que s'amaguen darrere cadascun dels enunciats pot desvirtuar-ne la seva veritable dimensió. És per aquest motiu, així com també per facilitar-ne la comprensió, que s'ha optat per acompanyar cadascuna de les línies amb una breu descripció que ajudi a entendre millor el seu abast.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES:

1. DISSENY D'ESTRATÈGIES DE PREVENCIÓ DE L'EXCLUSIÓ SOCIAL I DE LLUITA CONTRA LA POBRESA CONJUNTAMENT AMB ALTRES AGENTS DEL TERRITORI.
2. PROMOCIÓ DE MESURES PER FOMENTAR LA INCLUSIÓ SOCIAL DE TOTA LA CIUTADANIA CONJUNTAMENT AMB ALTRES AGENTS DEL TERRITORI
3. POTENCIACIÓ DEL TREBALL EN XARXA I DE LA PARTICIPACIÓ ACTIVA DE LA CIUTADANIA.
4. TRANSFERÈNCIA DE CONEIXEMENT AL TERRITORI SOBRE L'EXCLUSIÓ I LA INCLUSIÓ SOCIALS

L1. DISSENY D'ESTRATÈGIES DE PREVENCIÓ DE L'EXCLUSIÓ SOCIAL I DE LLUITA CONTRA LA POBRESA CONJUNTAMENT AMB ALTRES AGENTS DEL TERRITORI.

Aquesta línia estratègica desenvolupa els objectius centrats a reduir els impactes dels factors d'exclusió social. Així, les mesures d'inclusió social no seran efectives si no s'asseguren les necessitats bàsiques de les persones (alimentació, habitatge, salut, feina, etc). Resulta necessari treballar per la millora de la qualitat de vida de les persones en situació de vulnerabilitat i/o exclusió social i detectar els factors que provoquen situacions de risc o exclusió i buscar solucions per reduir-ne l'impacte.

En un marc d'actuació multinivell i multiactor, la complexitat i les múltiples dimensions de l'exclusió social requereixen una cooperació horitzontal i vertical entre els diferents actors de l'Administració pública i de la societat civil. La cooperació entre els diferents nivells augmenta gràcies a les actuacions transversals conjuntes.

Cal actuar, per tant, sobre les causes i les condicions que generen aquestes situacions, i buscar un cert equilibri entre la resposta a la urgència social (intervencions de caràcter pal·liatiu) i la resposta a llarg termini a la realitat mitjançant polítiques transformadores i abordar els problemes de forma integral.

OBJECTIUS OPERATIUS

1.1 Garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de les famílies en situació de pobresa.

1.2 Millorar les condicions de vida de les persones i famílies en situació d'exclusió social mitjançant el disseny d'actuacions d'atenció social i d'apoderament per tal de cobrir les seves necessitats bàsiques.

1.3 Promoure el benestar de les llars i famílies combatent la pobresa energètica.

1.4 Reduir els impactes de la crisi en la salut de les persones a través de propostes innovadores.

1.5 Conèixer les mancances, debilitats i oportunitats del territori sobre ocupació i desenvolupar estratègies i accions innovadores que promoguin l'ocupació de les persones vulnerables del Pla de l'Estany.

1.6 Conèixer les mancances i elaborar estratègies conjuntes amb els agents del territori d'inserció socioeducativa per combatre les situacions de vulnerabilitat formativa (infància, dones, gent gran, població d'origen estranger).

L2. PROMOCIÓ DE MESURES PER FOMENTAR LA INCLUSIÓ SOCIAL DE TOTA LA CIUTADANIA CONJUNTAMENT AMB ALTRES AGENTS DEL TERRITORI

Aquesta línia estratègica desenvolupa els objectius que centren la mirada en els diferents eixos generadors de desigualtat social que s'han prioritzat en l'estudi diagnòstic: infància, discapacitat, dona, immigració i gent gran. Les mesures que sorgeixen d'aquesta línia estratègica es desenvoluparan a través de les diferents taules i plans sectorials: Taula d'Infància i Pla d'infància i adolescència, Taula de la discapacitat, Consell Consultiu de la Gent Gran, Pla de ciutadania i immigració i Pla de polítiques de dones. L'objectiu és utilitzar l'experiència dels diferents agents socials especialistes en el seu àmbit d'intervenció per construir una estratègia transversal i multinivell d'inclusió social.

En el marc del pla es promourà el desenvolupament de diferents actuacions amb l'objectiu d'enfortir i engegar mesures que afavoreixin la inclusió social des de la proximitat temàtica. El desenvolupament i la col·laboració amb els plans sectorials es converteix en una eina valuosa per garantir els drets dels col·lectius vulnerables. Així s'aconsegueix abraçar un ampli ventall d'estratègies relacionades amb la inclusió social i reforçar la xarxa. Així mateix, cadascun d'aquests plans recull un conjunt de mesures pròpies que es desenvolupen de manera autònoma al Pla local d'inclusió social.

L'estratègia és clara: col·laborar amb els diferents agents del territori centrant la mirada en els col·lectius vulnerables des d'una òptica que cerca l'apoderament de les persones i la seva inclusió activa en la vida social de la ciutat de Banyoles.

OBJECTIUS OPERATIUS

2.1 Potenciar el compliment dels drets de la infància i adolescència i garantir el seu benestar integral.

2.2 Defensar els drets de les persones amb discapacitat i les seves famílies i treballar per la seva igualtat d'oportunitats.

2.3 Promoure mesures de foment de l'envelliment actiu.

2.4 Afavorir la inclusió social del col·lectiu de persones d'origen estranger a través d'accions coordinades a l'entorn del Pla de ciutadania i immigració.

2.5 Promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes a través d'accions coordinades a l'entorn del Pla de polítiques de dones.

2.6 Reforçar la cohesió social generant dinàmiques i accions per a la millora de la convivència conjuntament amb altres plans i programes comunitaris.

L3. POTENCIACIÓ DEL TREBALL EN XARXA I DE LA PARTICIPACIÓ ACTIVA DE LA CIUTADANIA

Aquesta línia estratègica desenvolupa específicament un dels eixos de treball que més incentiva el PLIS: fomentar el treball en xarxa entre els agents del territori. En aquest sentit, tenim la ferma creença que la participació de diversos agents i la pluralitat de perspectives i mirades envers la realitat és clau per a analitzar-la de forma holística i articular intervencions integrals. Les diferents maneres de fer i d'entendre les problemàtiques portades pels diferents agents és un fet sens dubte enriquidor, suposa una oportunitat per compartir experiències i coneixement, per generar discursos i pràctiques comuns, les quals permetin fer convergir les diferències en accions conjuntes.

En aquesta estratègia el paper de les entitats és de gran importància pel fet de tractar-se d'actors amb experiència en la gestió de serveis a les persones en risc d'exclusió social. Aquesta situació les dota d'un coneixement de primera mà de les problemàtiques socials presents en el territori. En aquest sentit, és important que la xarxa sigui dinàmica i en construcció col·lectiva permanent. I, a més, que el seu lideratge pugui ser compartit i no recaigui en un sol agent.

L'element clau d'aquesta estratègia és buscar el màxim profit i rendiment de tots els elements que intervenen en l'acció amb la voluntat d'utilitzar els recursos de la manera més útil i intentant treure'n el màxim rendiment (agents i recursos). Davant aquesta premissa, que es centra en els conceptes d'eficàcia i eficiència, la xarxa d'actors i d'entitats aglutinades en els diferents espais i òrgans de participació han esdevingut claus per tal de garantir una forma de treballar coordinada i col·laborativa, l'aprofitament intel·ligent dels diferents recursos de la comarca i el desenvolupament d'accions amb la utilització del mínim nombre de recursos.

OBJECTIUS OPERATIUS

3.1 Facilitar la creació del treball en xarxa, integrat, transversal entre tots els actors públics, privats i del tercer sector social.

3.2 Promoure el voluntariat i la col·laboració ciutadana.

3.3 Donar suport al teixit associatiu del territori.

3.4 Promoure noves formes de col·laboració público-privada.

L.4 TRANSFERÈNCIA DE CONEIXEMENT AL TERRITORI SOBRE L'EXCLUSIÓ I LA INCLUSIÓ SOCIALS

Aquesta línia estratègica desenvolupa els objectius que volen posar en coneixement dels diferents agents, de les entitats, de la ciutadania i dels agents polítics els fenòmens de l'exclusió i la inclusió socials. Aquest objectiu pren la forma de l'Observatori Social del Pla de l'Estany; una eina, i alhora un instrument operatiu, per detectar, comprendre, mesurar i ordenar el coneixement més actual sobre les desigualtats socials, a partir del qual es crea un marc comú de lluita contra la pobresa i l'exclusió social.

Aquest instrument permet fer el seguiment de les necessitats socials a la comarca i té, entre d'altres funcions, facilitar informació sobre les problemàtiques existents, els perfils i grups de població en risc i el conjunt de recursos inclusius que gestionen els diferents agents en el territori.

Així resulta tan important conèixer quines són les necessitats de Banyoles i de la comarca com saber què és el que s'està realitzant per tal de posar-ho en valor i si cal, reforçar-ho.

Per desenvolupar aquesta tasca l'Observatori Social del Pla de l'Estany realitza una sèrie de tasques:

- Sistematització de dades estadístiques.
- Producció d'estudis i informes.
- Elaboració de memòries.
- Accions de sensibilització sobre problemàtiques socials i col·lectius vulnerables.
- Suport a la planificació.

OBJECTIUS OPERATIUS

4.1 Desenvolupar l'Observatori Social de Banyoles i el Pla de l'Estany*.

4.2 Generar coneixement sobre les desigualtats socials, els riscos d'exclusió social i els recursos per a la inclusió social existents en el territori.

4.3 Sensibilitzar la ciutadania sobre els processos d'exclusió social, els factors de risc i la vulnerabilitat.

4.4 Establir fórmules per difondre i posar a disposició de qui ho necessiti el coneixement sobre la situació de l'exclusió social i les accions inclusives que s'estan generant en el territori.

* L'Observatori Social desenvoluparà els seus propis objectius específics.

7. Mecanismes d'implementació, coordinació i seguiment

7.1 El Pla d'acció anual

El Pla local d'inclusió social de Banyoles està impulsat per l'Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany, concretament per l'Oficina Tècnica del PLIS de Banyoles. Tot i això, el desplegament es farà des d'una perspectiva transversal i de treball en xarxa, a través de l'acció i visió transversal de l'Àrea i amb els agents dels diferents àmbits que operen al territori. El Pla s'aprovarà pel Ple municipal de l'Ajuntament de Banyoles; fet que permetrà legitimar-lo políticament i donar-li una visibilitat operativa i estratègica.

El pla d'acció anual és l'instrument operatiu que ha de permetre el desplegament dels objectius i les accions concretes relacionades amb la inclusió social a la ciutat de Banyoles. En el context actual, amb una realitat tant canviant, concretar objectius a llarg termini sembla una opció molt agosarada que no és del tot útil a l'hora d'encertar les prioritats específiques que s'han de dur a terme any a any. Es considera necessària, per tant, una certa flexibilitat a l'hora d'implementar el pla per tal de fer-la d'una manera més realista i d'acord amb les necessitats de cada moment.

Per a la implementació es treballarà a partir del Pla d'acció anual on hi constaran els objectius que es prioritzen durant aquell any, les mesures que s'impulsen per assolir cada un dels objectius, les àrees i municipis implicats, el calendari i els criteris d'avaluació. Aquesta planificació anual ha de permetre operativitzar els recursos, tant humans com econòmics, i impulsar noves línies de treball i accions en el marc d'un Pla obert i flexible que s'adapta a les necessitats canviant de la ciutadania sense, però, que això desdibuixi l'enfocament estratègic sobre el qual s'ha dissenyat.

Els objectius, una vegada formulats, s'hauran de desenvolupar i es farà necessària l'existència d'unes estructures de coordinació, seguiment i avaluació del Pla.

La coordinació i el seguiment del Pla es realitzarà a diferents nivells:

1er: Oficina tècnica del PLIS.

2on: Taula de coordinació dels Serveis i Programes d'Acció Comunitària de l'Àrea de Benestar Social (Pla de Ciutadania i Immigració, SIAD, Pla Igualtat d'Oportunitats i Pla de Desenvolupament Comunitari).

3er: Taula d'inclusió social del Pla de l'Estany.

4rt: Departament de Benestar i Família a través de la figura tècnica de la coordinadora territorial dels PLIS.

5è: Altres espais de participació estables que existeixen a la comarca i que es reuneixen periòdicament per debatre i proposar aspectes relacionats amb la població del Pla de l'Estany com: la Taula d'Infància i Adolescència del Pla de l'Estany, la Taula de Discapacitat del Pla de l'Estany, el Consell Consultiu de la Gent Gran, espais que coordina el PLIS, i altres en les quals participa: els consells socials municipals, el GPS (Grup de promoció de la salut jove), la Taula de Garantia Juvenil, etc.

A nivell polític, es preveu que el Pla es legítimi a través del Ple Municipal de l'Ajuntament de Banyoles i que es coordini a través de la regidora d'Acció Social de l'Ajuntament de Banyoles i la Direcció de l'Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany.

7.2 Avaluació i difusió

Anualment, es farà una avaluació del Pla d'accions i dels resultats assolits. En funció d'aquesta avaluació es marcaran nous objectius i propostes de millora per a l'any següent. S'elaborarà un quadre d'acord amb els elements següents: en la primera i segona columna, els diferents objectius marcats i les accions específiques per a cada objectiu; la tercera, els indicadors concrets que serviran per mesurar el grau d'assoliment dels objectius. L'informe d'avaluació es farà arribar als diferents espais de coordinació i seguiment per tal de validar-ne els resultats i proposar, si cal, noves mesures i/o accions.

Quant a la difusió, s'han previst:

- Presentació del Pla un cop aprovat. L'objectiu és presentar el Pla local d'inclusió social al personal polític i tècnic de l'Ajuntament de Banyoles, així com a les entitats que han participat en els processos participatius d'elaboració de la diagnosi i el pla.
- Difusió del pla als mitjans de comunicació. A través dels mitjans de comunicació locals i comarcals es duran a terme diferents accions per tal de donar a conèixer el pla a la població.
- Roda de premsa
- Notes de premsa
- Difusió al web de l'Àrea de Benestar Social, web de l'Ajuntament de Banyoles, web del Consell Comarcal, etc.
- Web del Programa pel desenvolupament de plans locals d'inclusió social del Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya.
- Difusió a través dels canals de comunicació de l'Àrea de Benestar Social (mailing, carter de serveis, etc).

- Difusió de les diferents accions que es vagin implementant.

7.3 Entrada en vigor i vigència

El Pla local d'inclusió social de Banyoles entrarà en vigor després de la seva aprovació pel Ple municipal de l'Ajuntament de Banyoles i tindrà una vigència de quatre anys (2016-2019).

8. Observatori Social de Banyoles i el Pla de l'Estany

Des de l'any 2007 el PLIS de Banyoles realitza un treball intens en l'àmbit de la transferència de coneixement: elaboració d'estudis, memòries i sistematització d'indicadors relatius al fenomen de l'exclusió i la inclusió socials a la ciutat de Banyoles i a la comarca del Pla de l'Estany. Ens els últims anys aquesta sistematització d'indicadors ha permès l'elaboració de diversos estudis socials, alguns pel conjunt de la població i altres en l'àmbit sectorial. Aquest treball previ ha portat al PLIS de Banyoles, i en el marc d'aquest pla, a trobar la necessitat de realitzar un pas més i crear l'Observatori Social de Banyoles i el Pla de l'Estany.

8.1 Què és l'Observatori Social?

L'Observatori Social és una eina de coneixement i seguiment de la realitat social de la comarca mitjançant la creació i recollida d'informació en relació als col·lectius de població vulnerables i els factors de risc d'exclusió social. Per tant, és una eina que ha de permetre la planificació d'accions destinades a pal·liar situacions d'exclusió social i promoure accions de promoció social.

Aquesta eina facilita l'obtenció d'informació sistematitzada, detallada i contínua sobre la realitat social del nostre territori i alhora, fer un seguiment de les mesures i actuacions que es realitzen des de l'Administració pública. L'objectiu és detectar, comprendre, mesurar i ordenar el coneixement més actual sobre les desigualtats socials, i esdevenir una eina útil i operativa per a la presa de decisions efectiva. Per tant, l'Observatori Social ha de facilitar, tant com sigui possible, la feina als diferents agents socials, culminant les seves anàlisis amb conclusions i propostes d'actuació.

L'Observatori Social té la voluntat de facilitar el treball de professionals i gestors de serveis públics, associacions i empreses d'atenció i serveis. També vol ser un instrument de transparència entre l'Administració pública i la ciutadania.

Es tracta d'un sistema d'informació que ha de permetre:

- Visibilitzar els col·lectius que es troben en situació de vulnerabilitat.
- Visibilitzar els àmbits d'exclusió i/o les problemàtiques d'aquests col·lectius.
- Analitzar l'atenció social que estan rebent aquests col·lectius, així com els recursos disponibles a la ciutat i a la comarca.
- Avaluar, adaptar i dissenyar els programes i serveis de la ciutat i la comarca.
- Analitzar els escenaris actuals i futurs a través de diagnòstics territorials i/o sectorials.
- Proposar línies estratègiques i accions operatives d'actuació.
- Comunicar la informació i el coneixement.

8.2 Objectius de l'Observatori Social

- Administrar, desenvolupar i interpretar de forma permanent un sistema integrat d'informació sobre la ciutat de Banyoles i la comarca del Pla de l'Estany.
- Contribuir a la definició d'estratègies de desenvolupament coherents i factibles fonamentades en els principis d'inclusió social i igualtat d'oportunitats.
- Avaluar els resultats i l'impacte de les polítiques públiques locals i proposar mesures per a la millora d'aquestes.
- Afavorir la reflexió i l'acció dels agents socials en base a anàlisis descriptives i interpretatives fomentant una visió transversal, amb la finalitat d'obtenir el màxim consens en la definició de polítiques públiques locals.
- Sensibilitzar la ciutadania sobre els principals perfils vulnerables i promoure una gestió en l'Administració pública sota els principis de transparència i proximitat.

9. El treball en xarxa al PLIS

9.1 Taules i òrgans que coordina el PLIS

Taula d'Inclusió Social del Pla de l'Estany

- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Àrea de Promoció Econòmica i Turisme del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Àrea de Turisme i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Banyoles
- COIET. Centre Ocupacional i Especial de Treball del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Dipsalut. Diputació de Girona
- Càritas al Pla de l'Estany
- Creu Roja del Pla de l'Estany

Taula d'Infància i Adolescència del Pla de l'Estany

- President del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Regidor d'Esports, Ensenyament i Joventut de l'Ajuntament de Banyoles
- Cap de Serveis Específics de l'Àrea Benestar Social. Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Cap dels Serveis Socials Bàsics de l'Àrea Benestar Social. Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Tècnica del Pla de ciutadania i immigració de l'Àrea Benestar Social. Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Tècnica de l'Àrea d'Educació de l'Ajuntament de Banyoles
- Tècnic de Joventut del Consell Comarcal de Pla de l'Estany
- Tècnica de Joventut de l'Ajuntament de Banyoles
- Pediatra de l'Àrea Bàsica de Salut
- Programa Salut i Escola
- Oficina de Relacions amb la Comunitat. Mossos d'Esquadra
- Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència (EAIA)
- Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP) del Pla de l'Estany

- Representant de les escoles del Pla de l'Estany
- Representant dels instituts del Pla de l'Estany
- Consell Esportiu del Pla de l'Estany
- Càritas al Pla de l'Estany
- Creu Roja del Pla de l'Estany
- Unitat d'Escolarització Compartida (UEC) de Banyoles
- Projecte d'Intervenció Comunitària Intercultural. Fundació CEPAIM

Taula de la Discapacitat del Pla de l'Estany

- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Centre de Desenvolupament i Atenció Precoç del Pla de l'Estany (CDIAP)
- Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP) Pla de l'Estany
- COIET. Centre Ocupacional i Especial de Treball del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Fundació Estany
- Associació Junts i Endavant
- Fundació Autisme Mas Casadevall
- Amics i amigues de la Fundació Estany
- Grup MIFAS Pla de l'Estany

Taula de Coordinació del Gran Recapte al Pla de l'Estany

- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Càritas al Pla de l'Estany
- Creu Roja del Pla de l'Estany
- Fundació Banc dels Aliments

Consell Consultiu de la Gent Gran del Pla de l'Estany

- Representant del Casal de la Gent Gran de Banyoles
- Representant de l'Ajuntament de Banyoles
- Representant del Casal de la Gent Gran de Camós
- Representant de l'Ajuntament de Camós
- Representant del Casal de la Gent Gran de Cornellà del Terri
- Representant de l'Ajuntament de Cornellà del Terri
- Representant de l'Ajuntament de Crespià
- Representant del Casal de la Gent Gran d'Esponellà
- Representant de l'Ajuntament d'Esponellà
- Representant del Casal de la Gent Gran de Fontcoberta
- Representant de l'Ajuntament de Fontcoberta
- Representant del Casal de la Gent Gran de Porqueres
- Representant de l'Ajuntament de Porqueres
- Representant del Casal de la Gent Gran de Palol de Revardit
- Representant de l'Ajuntament de Palol de Revardit
- Representant del Casal de la Gent Gran de Sant Miquel de Campmajor
- Representant de l'Ajuntament de Sant Miquel de Campmajor
- Representant del Casal de la Gent Gran de de Serinyà
- Representant de l'Ajuntament de Serinyà
- Representant del Casal de la Gent Gran de Vilademuls
- Representant de l'Ajuntament de Vilademuls
- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany

Consell Socials Municipal de Camós

- Alcaldia de l'Ajuntament Camós

- Regidoria de l'Àrea de Benestar Social Ajuntament de Camós
- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Membre de la Junta social de Camós
- Jutge de Pau
- Representant del Casal de la Gent Gran de Camós
- Tècnica de Joventut de Camós
- Mossèn de Camós
- Mossos d'Esquadra
- Llar d'Infants

Consell Social Municipals de Cornellà del Terri

- Alcaldia de l'Ajuntament de Cornellà del Terri
- Regidoria d'Acció Social de l'Ajuntament de Cornellà del Terri
- Oposició de l'Ajuntament de Cornellà del Terri
- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Escola Vall del Terri
- Mossos d'Esquadra
- Càritas al Pla de l'Estany
- Associacions de veïns de Cornellà del Terri
- Llar d'Infants
- Rector de Cornellà del Terri

Consell Social Municipals de Crespià

- Alcaldia de l'Ajuntament Crespià
- Regidoria d'Acció Social de l'Ajuntament de Crespià
- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Àrea Bàsica de Salut
- Representant de la Gent Gran
- Mossos d'Esquadra
- Tècnica de Joventut
- Escola Carles de Fortuny

Consell Social Municipal d'Esponellà

- Alcaldia de l'Ajuntament d'Esponellà
- Regidoria Àrea de Cultura i Festes, Ensenyament, Esports, Benestar i Família, Noves Tecnologies
- Grup oposició Ajuntament d'Esponellà
- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Representant de la Gent Gran
- Mossèn de Centenyas
- Mossèn d'Esponellà i Vilert
- Àrea Bàsica de Salut
- Mossos d'Esquadra
- Escola Carles de Fortuny

Consell Social Municipal de Fontcoberta

- Alcaldia de l'Ajuntament de Fontcoberta
- Regidoria de Benestar Social de Fontcoberta
- Grup oposició Ajuntament d'Esponellà
- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Associació Dona de Fontcoberta
- Directora Escola Alzina Reclamadora
- Representant de Vilavenut
- Jutgessa de Pau
- Mossos d'Esquadra
- Àrea Bàsica de Salut
-

Consell Social Municipal de Fontcoberta

- Alcaldia de l'Ajuntament de Palol de Revardit
- Regidoria de Benestar Social de Palol de Revardit
- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Metge Àrea Bàsica de Salut
- Tècnica de Joventut
- Representant Gent Gran
- AMIPA
- Mossos d'Esquadra

Consell Social Municipal de Porqueres

- Alcaldia de l'Ajuntament de Porqueres
- Regidoria de Benestar Social de Porqueres
- Regidoria de Joventut i Festes de Porqueres
- Grup oposició Ajuntament de Porqueres
- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Tècnic d'Esports de Porqueres
- Casal de la Gent Gran
- Representant de la Lliga Catalana d'Ajut al Malalt de Càncer
- Mossen de Porqueres
- Jutge de Pau
- Presidenta de l'AMIPA El Frigolet
- Secretari CEIP l'Entorn
- Directora Centre de Serveis de la Gent Gran de Porqueres (SAIAR)
- Tècnic de Joventut Ajuntament de Porqueres
- Escola El Frigolet
- Escola l'Entorn
- Llar d'infants municipal "Els Trapelles"
- Consultori de Porqueres

Consell Social Municipal de Sant Miquel de Campmajor

- Alcaldia de l'Ajuntament de Sant Miquel de Campmajor
- Regidoria de Benestar Social Ajuntament de Sant Miquel de Campmajor
- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Secretaria de l'Ajuntament de Sant Miquel de Campmajor
- Representant de la Gent gran
- Jutge de Pau
- Mossèn de St. Miquel de Campmajor
- Mossos d'Esquadra
- Àrea Bàsica de Salut

Consell Social Municipal de Serinyà

- Alcaldia de l'Ajuntament de Serinyà
- Regidoria de Benestar Social Ajuntament de Serinyà
- Grup oposició Ajuntament de Serinyà
- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Llar d'infants El Casalet
- Jutge de Pau
- Casal d'Àvis de Serinyà
- Escola Bora Gran
- Àrea Bàsica de Salut
- Mossos d'Esquadra
- Farmacèutica de Serinyà
- Mossèn de Serinyà

Consell Social Municipal de Vilademuls

- Alcaldia Ajuntament de Vilademuls
- Grup oposició Ajuntament de Vilademuls
- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Jutge de Pau
- Casal de Gent Gran de Vilademuls
- Mossos d'Esquadra
- Àrea Bàsica de Salut

Grup de promoció de la salut jove del Pla de l'Estany (GPS). Comissió Educació Emocional

- Institut Pere Alsius
- Escola Casa Nostra
- Àrea d'Educació Ajuntament de Banyoles
- Àrea de Joventut Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Àrea de Joventut Ajuntament de Banyoles
- Consell Esportiu del Pla de l'Estany
- Departament de Justícia
- Àrea Bàsica de Salut
- Xarxa de Salut Mental

- Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Pla de l'Estany
- Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP) Pla de l'Estany
- Departament de Salut Pública
- Ajuntament de Cornellà del Terri

9.2 Taules en les quals participa el PLIS

Taula de Garantia Juvenil del Pla de l'Estany

Taula de treball que coordina les iniciatives sobre el Programa europeu de Garantia Juvenil al Pla de l'Estany.

Espai Tècnic de Relació (ETR) del Projecte d'Intervenció Comunitària Intercultural

Taula de treball que coordina i debat les iniciatives del Projecte d'intervenció comunitària intercultural de l'Obra Social La Caixa i que coordina la Fundació Cepaim a la ciutat de Banyoles.

Grup de treball de millora contínua del Programa per al desenvolupament de plans locals per a la inclusió social

Taula de treball desenvolupada per la Generalitat de Catalunya, en base al Pacte per la Lluita contra la pobresa de Catalunya, i que treballa la millora del Programa per al desenvolupament de plans locals per a la inclusió social.

Grup de treball de distribució d'aliments sobre els Fons de la Unió Europea

Taula de treball desenvolupada per la Generalitat de Catalunya, en base al Pacte per la Lluita contra la pobresa de Catalunya, i que treballa propostes sobre el fons de la UE relacionats amb la distribució d'aliments.

10. Bibliografia

Bibliografia

- Cartera de Serveis Socials. Barcelona, Departament de Benestar Social i Família. 2015
- "Informe sobre l'estat dels serveis socials a Catalunya". Departament de Benestar i Família. 2015
- "Pacte per a la lluita contra la pobresa a Catalunya", Generalitat de Catalunya, 2014.
- "Document Marc del Programa per al desenvolupament de Plans Locals per a la Inclusió Social". Departament de Benestar Social i Família. 2015
- "Dossier Catalunya Social. Propostes des del Tercer Sector. Nova pobresa i renda mínima d'inserció". Taula d'entitats del tercer sector de Catalunya. Maig, 2014
- "Anuari econòmic comarcal 2014". Catalunya Banc S.A. 2014
- "Diagnosi sobre la situació de les dones a la comarca del Pla de l'Estany". Àrea de Benestar Social del Pla de l'Estany, 2014
- "L'estat de l'educació a Catalunya". Anuari 2013. Fundació Jaume Bofill.
- "Enquesta 10-14. Una mirada a la població jove del Pla de l'Estany". Vàris autors. 2013
- Plan Nacional de Acción para la Inclusión Social del Reino de España 2013-2016. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e igualdad. Gobierno de España. 2013
- "Plans locals d'inclusió social. Guia metodològica", Diputació de Barcelona, xarxa de municipis. Barcelona, 2012.
- "Estudi diagnòstic sobre l'estat de la infància i l'adolescència al Pla de l'Estany". Pla local d'inclusió social de Banyoles (PLIS). Any 2012
- "Estimació dels recursos necessaris d'atenció social especialitzada i domiciliària al Pla de l'Estany 2009/2020". GES, Gabinet d'estudis socials i Oficina tècnica Pla local d'inclusió social de Banyoles. Any 2012
- "Pla local de joventut 2012-2015 de Banyoles". Ajuntament de Banyoles Àrea de Joventut. Any 2012
- "Pla local d'habitatge de Banyoles 2012-2017". Ajuntament de Banyoles. Any 2012
- "Aproximació a la realitat social i a la pobresa dels habitants i les llars de Banyoles". Grup de Recerca en Estadística, Economia Aplicada i Salut (GRECS) Universitat de Girona amb col·laboració de l'Oficina del Pla Local d'Inclusió Social de Banyoles. Any 2011
- "Diagnosi per a l'estratègia catalana per a l'ocupació 2012-2020". Departament d'Empres i Ocupació. Generalitat de Catalunya. Any 2011
- "Pla d'acció a la Inclusió i la Cohesió Social a Catalunya 2010-2013", Generalitat de Catalunya, 2010
- "Quaderns d'Acció social i ciutadania.nº5." Diversos autors. Generalitat de Catalunya, Departament d'Acció Social i Ciutadania, Barcelona, 2009.
- "Cuaderno europeo 6: Políticas de inclusión activa en el plano local", Fundación Luís Vives, 2009.
- "Itineraris i factors d'exclusió social", Sebastià Sarasa i Albert Sales. Síndica de Greuges de Barcelona. 2009

Plans Locals d'Inclusió Social

Barcelona

- Pla d'inclusió social a Badia del Vallès
- Pla d'inclusió social del Baix Llobregat
- Pla per a la inclusió social de Barcelona
- Pla d'inclusió social del Berguedà
- Pla local per a la inclusió social de Cerdanyola del Vallès
- Pla d'inclusió social de Cornellà del Llobregat
- Pla local d'inclusió social d'Esplugues del Llobregat
- Pla d'inclusió social d'Hospitalet del Llobregat
- Pla d'inclusió i cohesió social d'Igualada
- Pla d'inclusió social de Manresa
- Pla d'inclusió i cohesió social de Martorell
- Pla de promoció social de Mataró
- Pla local per a la cohesió i la inclusió social del Prat del Llobregat
- Pla local d'inclusió social de Rubí
- Pla d'inclusió de Sabadell
- Pla d'inclusió i cohesió social de Sant Boi de Llobregat
- Pla local per la inclusió social de Santa Coloma de Gramenet
- Pla local d'inclusió social de Terrassa
- Pla local d'inclusió social de Vic
- Pla local d'inclusió social de Viladecans
- Pla local d'inclusió social de Vilanova i la Geltrú

Girona

- Pla per a la inclusió i la cohesió social de l'Alt Empordà
- Pla d'inclusió social de Figueres
- Pla per a la inclusió i la cohesió social d'Olot
- Pla local d'inclusió social de Girona
- Pla local d'inclusió social del Gironès
- Pla local d'inclusió social de Lloret
- Pla local d'inclusió i cohesió social de Palafrugell
- Pla local d'inclusió social de Banyoles
- Pla d'inclusió social del Ripollès
- Pla d'inclusió social de Salt
- Pla d'inclusió i ciutadania de la Selva

Lleida

- Pla d'inclusió social de la Noguera
- Pla local d'inclusió i cohesió social de Lleida
- Pla d'inclusió i cohesió social de la Segarra

Tarragona

- Pla local d'inclusió i cohesió social de Cambrils
- Pla local d'inclusió social de la Conca de Barberà
- Pla local d'inclusió social de Reus
- Pla local d'inclusió i cohesió social de Tarragona
- Pla d'inclusió social del Tarragonès
- Pla d'inclusió i cohesió social de Valls
- Pla d'inclusió social del Vendrell

Àrea de Benestar Social
Consell Comarcal del Pla de l'Estany

ÀREA DE BENESTAR SOCIAL DEL CONSELL COMARCAL DEL PLA DE L'ESTANY

---

c/ Pere Alsius 12, 2a
t. 972580388
cbs@plaestany.cat
www.plaestany.cat